

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs Sextvs. Vtrum mißio inuisibilis fiat ad omnes, qui sunt participes
gratiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82303)

Ad Tertium dicendum, quod cum missio importet originem personae missae, & inhabitationem per gratiam (ut supra dictum est) si loquamur de missione quantum ad originem, sic missio filij distinguitur à missione Spiritus sancti, sicut & generatio à processione. Si autem quantum ad effectum gratiae, sic communicant duae missiones in radice gratiae, sed distinguuntur in effectibus gratiae: qui sunt illuminatio intellectus, & inflamatio affectus. Et sic manifestum est, quod una non potest esse sine alia, quia neutra est sine gratia gratum faciente, nec una persona separatur ab alia.

Sensus quaesiti.

QUAMVIS proponatur quaesitum de solo filio, intentio tamen est etiam quaerere de Spiritu S. ut patet conclusione utramque personam complectente: sed solius filij nomen praefert titulus, quia prima est in divinis persona procedens, & una est missionis ratio utrique procedenti personae communis. Aliam rationem reddit Iacobi, non satis congruam.

Forma Textus.

CONCL. est. Tam filio, quam Spiritui S. convenit inuisibiliter mitti. Probat. Divina personam mitti ad aliquem per inuisibilem gratiam significat novum modum inhabitandi illius personae, & originem eius ab alia: sed tam filio, quam Spiritui S. convenit inhabitare per gratiam, & ab alio esse; ergo tam filio quam Spiritui sancto convenit inuisibiliter mitti. Maior declaratur ab opposito ex tota Trinitate & persona patris: quibus licet conveniat inhabitare per gratiam, non tamen convenit mitti ob defectum alterius conditionis in maiori parte, quae est origo ab alio: quae nec toti simul Trinitati, nec patri convenit.

Expositio Textus.

AD Huius articuli intelligentiam recollenda sunt dicta superius in 1. artic.

Responsionem ad secundum argumentum explicat latius author in 1. dist. 15. q. 4. ar. 1.

De distinctione verò missionum filij, & Spiritus S. differit S. D. eadem dist. & q. ar. 2. & quaedam notat Suarez. lib. 12. cap. 5. nu. 19.

ARTICVLVS SEXTVS.

Utrum missio inuisibilis fiat ad omnes, qui sunt participes gratiae.

AD Sextum sic proceditur. Videtur, quod missio inuisibilis non fiat ad omnes, qui sunt participes gratiae. Patres enim veteris testamenti, gratia participes fuerunt. Sed ad illos non videtur fuisse facta missio inuisibilis. Dicitur enim Ioannis septimo. Nondum erat spiritus datus, quia nondum erat Iesus glorificatus. Ergo missio inuisibilis non fit ad omnes, qui sunt participes gratiae.

2. Praeterea. Profectus in virtute non est nisi per gratiam. Sed missio inuisibilis non videtur attendi secundum profectum virtutis: quia profectus virtutis videtur esse continuus, cum charitas semper aut proficiat, aut deficiat. Et sic missio esset continua: ergo missio inuisibilis non fit ad omnes participes gratiae.

3. Praeterea. Christus, & beati plenissime habent gratiam. Sed ad eos non videtur fieri missio, quia missio fit ad aliquid distans. Christus autem secundum quod homo, & omnes beati, perfecte sunt uniti Deo.

A Non ergo ad omnes participes gratiae, fit missio inuisibilis.

4. Praeterea. Sacramenta nouae legis continent gratiam, nec tamen ad ea dicitur fieri missio inuisibilis. Non ergo ad omnia, quae habent gratiam, fit missio inuisibilis.

Sed contra est, quod secundum Augustinum* missio inuisibilis fit ad sanctificandam creaturam. Omnis autem creatura habens gratiam sanctificatur. Ergo ad omnem creaturam huiusmodi fit missio inuisibilis.

Respondeo. Dicendum, quod (sicut supra dictum est) missio de sui ratione importat, quod ille, qui mittitur, vel incipiat esse ubi prius non fuit (sicut accidit in rebus creatis) vel incipiat esse ubi prius fuit, sed quodam modo nouo, secundum quod missio attribuitur diuinis personis. Sic ergo in eo d. ad quem fit missio, oportet duo considerare: scilicet inhabitationem gratiae, & immutationem quandam per gratiam. Ad omnes ergo fit missio inuisibilis, in quibus haec duo inueniuntur.

Ad Primum ergo dicendum, quod missio inuisibilis est facta ad patres veteris testamenti. Vnde dicit Augustinus* 4. de Trinitate, quod secundum quod filius mittitur inuisibiliter, fit in hominibus, aut cum hominibus. Hoc autem antea factum est in patribus, & prophetis. Cum ergo dicitur, Nondum erat datus spiritus, intelligimus de illa datione cum signo visibili, quae facta est in die Pentecostes.

Ad Secundum dicendum, quod etiam secundum profectum virtutis, aut augmentum gratiae fit missio inuisibilis. Vnde Augustinus dicit* quarto de Trinitate, quod tunc cuiquam mittitur filius, cum à quoquam cognoscitur, atque percipitur, quantum cognosci, & percipi potest pro capto, vel proficientis anima in Deum, vel perfectae animae rationalis in Deo. Sed tamen secundum illud augmentum gratiae praecipue missio inuisibilis attenditur, quando aliquis proficit in aliquem nouum actum, vel nouum statum gratiae: ut puta, cum aliquis proficit in gratiam miraculorum, aut prophetia: vel in hoc, quod ex feruore charitatis exponit se martyrio, aut abrenunciat his, quae possidet, aut quodcumque opus arduum aggreditur.

Ad Tertium dicendum, quod ad beatos est facta missio inuisibilis in ipso principio beatitudinis. Postmodum autem ad eos fit missio inuisibilis, non secundum intensionem gratiae, sed secundum quod aliqua mysteria eis reuelantur de nouo. Quod est usque ad diem iudicii: Quod quidem augmentum attenditur secundum extensionem gratiae ad plura se extendentis. Ad Christum autem fuit facta inuisibilis missio in principio suae conceptionis: & non autem postea, cum à principio suae conceptionis fuerit plenus omni sapientia, & gratia.

Ad Quartum dicendum, quod gratia est in sacramentis nouae legis instrumentaliter, sicut forma artificio est in instrumentis artis secundum quandam discursum ab agente in patiens. Missio autem non dicitur fieri nisi respectu termini. Vnde missio diuina persona non fit ad sacramenta, sed ad eos, qui per sacramenta gratiam suscipiunt.

Sensus quaesiti.

DE OMNIBVS quocumque modo gratiam participantibus haec quaestio proponitur, ut patet ex argumentis, & praesertim tertio & quarto, quo tangitur contentia gratiae in sacramentis.

Forma Textus.

CONCL. est. Missio inuisibilis fit ad omnes participes gratiae. Probat. In eo, ad quod fit missio,

oportet duo considerare, scilicet inhabitatione gratia, & innouationem quandam per gratiam: ergo ad omnes fit missio, in quibus hæc duo inueniuntur. Antecedens probatur. Missio de sui ratione importat, quod ille, qui mittitur, vel incipiat esse ubi prius non fuit (sicut accidit in rebus creatis) vel incipiat esse ubi prius fuit, sed quodam nouo modo secundum quod missio attribuitur diuinis personis: ergo in eo ad quem &c.

Expositio Textus.

DE MATERIA præsentis articuli & præsertim argumenti secundi, tertij & quartij, latè dissertit S. D. in 1. sent. dist. 15. q. 5. a. 1. in qua tuor quæstunculas diuiso. Vide etiam quæ notat hic Cai. & lauel. & Suarez in dicto s. c. n. 17. ubi tamen absque sufficienti ratione negat fieri missionem inuisibilem ad beatos, in noua mysteriorum reuelatione: cuius oppositum docet author hic ad tertium.

Aduerte præterea Vasquez. hic leuiter impugnare D. Tho. affirmantem hic ad secundum cum D. Aug. secundum virtutis perfectum aut augmentum gratia fieri missionem inuisibilem diuinæ personæ. Eius argumentum satis puerile & falsum alluens soluunt Suarez in dicto c. 5. n. 17. & Ripa super hoc a. Falsum est enim in intentione gratia diuinam personam non incipere esse nouo modo in creatura: sicut affirmat Vasq. secundum eam intentionem gratia, quæ fit virtute Sacramenti personam esse nouo modo in creatura. Sed ait Vasq. eam gratiam dari ad peculiarem effectum. Sed cum hic effectus non sit extra latitudinem effectuum immediatorum gratia ut patet, non apparet, cur magis secundum hanc, quam secundum quamlibet aliam gratia intentionem fiat missio diuinæ personæ.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Utrum Spiritui sancto conueniat visibiliter mitti.

AD septimum sic proceditur. Videtur, quod Spiritui sancto non conueniat visibiliter mitti. Finit enim secundum quod visibiliter missus est in mundum, dicitur esse minor patre. Sed nunquam legitur Spiritus S. minor patre. Ergo Spiritui S. non conuenit visibiliter mitti.

2. Præterea. Missio visibilis attenditur secundum aliquam creaturam visibilem assumptam, sicut missio filij secundum carnem. Sed Spiritus S. non assumpsit aliquam creaturam visibilem. Vnde non potest dici, quod in aliquibus creaturis visibilibus sit alio modo quam in alijs, nisi forte sicut in signo: sicut est etiam in Sacramentis, & in omnibus figuris legalibus.

Non ergo Spiritus S. visibiliter mittitur: vel oportet dicere, quod secundum omnia huiusmodi, eius missio visibilis attenditur.

3. Præterea. Qualibet creatura visibilis est effectus demonstrans totam Trinitatem.

Non ergo per illas creaturas visibiles magis mittitur Spiritus S. quam alia persona.

4. Præterea. Filius visibiliter est missus secundum dignissimam visibilem creaturam, scilicet secundum naturam humanam.

Si igitur Spiritus S. visibiliter mittitur, debuit mitti secundum aliquas creaturas rationales.

5. Præterea. Quæ visibiliter sunt diuinitus, dispensantur per ministerium Angelorum, ut Aug. dicit * 3. de Trin. Si ergo aliqua species visibiles apparuerunt,

A hoc factum fuit per Angelos. Et sic ipsi Angeli mittuntur, & non Spiritus S.

6. Præterea. Si Spiritus S. visibiliter mittatur, hoc non est nisi ad manifestandum inuisibilem missionem, quia inuisibilia per visibilia manifestantur.

Ergo ad quem missio inuisibilis facta non fuit, nec missio visibilis fieri debuit: & ad omnes ad quos fit missio inuisibilis, siue in nouo, siue in veteri testamento, missio visibilis fieri debet. Quod patet esse falsum.

Non ergo Spiritus S. visibiliter mittitur.

Sed contra est, quod dicitur Matth. 3. quod Spiritus S. descendit super Dominum baptizatum in specie columba.

Respondeo. Dicendum, quod Deus prouidet omnibus secundum vniuscunque modum.

Est autem modus conuaturalis homini, ut per visibilia ad inuisibilia manducatur, (ut ex supradictis patet. *) Et ideo inuisibilia Dei oportuit homini per visibilia manifestari.

Sicut igitur seipsum Deus, & processiones æternas personarum, per creaturas visibiles, secundum aliquam indicia hominibus quodammodo demonstrauit: ita conueniens fuit, ut etiam inuisibiles missiones diuinarum personarum secundum aliquas visibiles creaturas manifestarentur.

Aliter tamen filius, & Spiritus S. Nam Spiritus S. in quantum procedit ut amor, competit esse sanctificationis donum: filio autem in quantum est Spiritus S. principium, competit esse sanctificationis huius author. Et ideo filius visibiliter missus est, & quædam sanctificationis author, sed Spiritus S. tanquam sanctificationis indicium.

Ad Primum ergo dicendum, quod filius creaturam visibilem in qua apparuit, in vnitatem personæ assumpsit: sic, ut quod de illa creatura dicitur, de filio Dei dici possit. Et sic ratione naturæ assumptæ, filius dicitur minor patre. Sed Spiritus S. non assumpsit creaturam visibilem, in qua apparuit, in vnitatem personæ, ut quod illi conuenit, de illo prædicetur. Vnde non potest dici minor patre, propter visibilem creaturam.

Ad Secundum dicendum, quod missio visibilis Spiritus S. non attenditur secundum visionem imaginariam, quæ est visio prophetica: quia, ut August. dicit * 2. de Tri. visio prophetica, non est exhibitæ corporeis oculis per formas corporeas, sed in spiritu per spirituales corporum imagines. Columnam verò illam & ignem, oculis viderunt, quicumque viderunt. Neque iterum sic se habuit Spiritus S. ad huiusmodi species, sicut filius ad petram, quia dicitur, Petra erat Christus. Illa enim petra, iam erat in creatura, & per actionis modum nuncupata est nomine Christi, quem significabat. Sed illa columna & ignis, ad hæc tantum significanda repente extiterunt. Sed videntur esse similia flamma illi, quæ in rubo apparuit Moysi, & illi columna quam populus in eremo sequebatur, & fulgoribus ac tonitruis, quæ fiebant cum lex daretur in monte. Ad hoc enim rerum illarum corporalis extirrit species, ut aliquid significaret, atque predicaret. Sic igitur apparet, quod missio visibilis, neque attenditur secundum visiones propheticas, quæ fuerunt imaginaria, & non corporales, neque secundum signa sacramentalia veteris & noui testamenti, in quibus quedam res præ-existent assumuntur ad aliquid significandum. Sed Spiritus S. visibiliter dicitur esse missus, in quantum fuit monstratus in quibusdam creaturis, sicut in signis ad hoc specialiter factis.

Ad Tertium dicendum, quod licet illas creaturas visibiles tota Trinitas operata sit, tamen facta sunt, ad demonstrandum specialiter hanc, vel illam personam. Sicut enim diuersis nominibus significatur pater, & filius, & Spiritus S. ita etiam diuersis re-

lib. 2. de tri.
c. 6. parum
à med. 10. 3.